

Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS'ye Bakış Açılarının Araştırılması: Kırşehir ve Kayseri İlleri Örneği*

Zeliha GÜVENÇ YILDIRIM**

H. Pınar KAYA***

ÖZET

Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan karar kapsamında 01.01.2023 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir. Çalışmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik bakış açılarını ve bu bakış açılarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Çalışmada Kırşehir ve Kayseri'de faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına anket yöntemi uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS 26 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamasının önemine dair olumlu görüşlerinin KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerine ve uygulamaya yönelik yapılan düzenlemeleri yeterli bulmalarına kıyasla daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca meslek mensuplarına göre finansal tabloların kalite düzeyini artırmak, bağımsız denetimi kolaylaştırmak, küçük ve mikro işletmelerin kurumsallaşmasına katkı sağlamak ve muhasebe mesleğinin önemini artırmak açısından KÜMİ FRS'nin önemli olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KÜMİ FRS, Muhasebe Meslek Mensupları, Anket

JEL Sınıflandırması: M40, M41, M48

Research on the Perspectives of Professional Accountants on FRS for SMEs: The Case of Kırşehir and Kayseri Provinces

ABSTRACT

The Financial Reporting Standard for Small and Micro Enterprises (FRS for SMEs) entered into force as of 01.01.2023 within the scope of the decision taken by the Public Oversight, Accounting and Auditing Standards Authority (KGK). The aim of the study is to determine the perspectives of professional accountants towards FRS for SMEs, whether the perspectives of them towards FRS for SMEs differ according to demographic characteristics. In the study, a survey method was applied to professional accountants operating in Kırşehir and Kayseri and the obtained data were analyzed using the SPSS 26 program. The findings showed that the positive views of professional accountants on the importance of FRS for SMEs implementation are higher than their level of knowledge about FRS for SMEs and their findings concerning the regulations made for implementation are sufficient. In addition, according to the professionals, it has been determined that FRS for SMEs is important in increasing the quality level of financial statements, facilitating independent auditing, contributing to the institutionalization of small and micro enterprises and increasing the importance of the accounting profession.

Keywords: FRS for SMEs, Professional Accountants, Survey

JEL Classification: M40, M41, M48

*. Published by The Journal of Accounting and Finance. This article is published under the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) licence.

Makale Gönderim Tarihi: 14.10.2024, **Makale Kabul Tarihi:** 11.02.2025, **Makale Türü:** Araştırma Makalesi
Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinden türetilmiştir. Makaledeki anket çalışmasının, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 21.12.2023 tarihli ve 2023/11/03 nolu kararı ile etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

** Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, zeliha.guvenc@saglik.gov.tr, ORCID ID: 0000-0003-3871-794X

*** Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, pkaya@ahievran.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-8736-088X

1. GİRİŞ

Finansal raporlar işletmelerin finansal durum ve performansını ortaya koyan en temel bilgi kaynağıdır. Finansal raporların içeriğinin bilgi kullanıcılarının ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda ülkeler tarafından uluslararası düzenlemelere paralel olarak ulusal çerçevede finansal raporlama standartları oluşturulmaktadır. Türkiye’de işletmeler tarafından uygulanması gereken standartları oluşturma ve yayımlama yetkisi olan KGK günümüzde uluslararası standartlar ile uyumlu toplam üç adet finansal raporlama standardı yayımlamıştır. Türkiye’de faaliyet gösteren işletmelerin tabi olduğu finansal raporlama çerçevelerinin ve uyguladıkları finansal raporlama standartlarının tespitinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na (TTK) göre bağımsız denetime tabi olup olmamaları belirleyicidir.

Bağımsız denetime tabi olan ve Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluşlar (KAYİK’ler) Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TMS/TFRS) uygulamakla yükümlüdür. KAYİK’ler dışında kalan ve TMS/TFRS’yi uygulamak zorunda olmayan bağımsız denetim kapsamındaki diğer işletmeler finansal raporlama gerekliliklerini Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) hükümlerine göre yerine getirmektedir. Bağımsız denetime tabi olmayan, ihtiyari olarak TMS/TFRS veya BOBİ FRS uygulamayan küçük ve mikro işletmelere yönelik yayımlanan diğer standart ise KÜMİ FRS olmuştur.

Avrupa’da küçük ve mikro ölçekli işletmeler için raporlama gerekliliklerinin basitleştirilmesi veya tamamen ortadan kaldırılması sürekli tartışma yaratan bir konu olmuştur. Küçük ve mikro işletmelere uygulanan kapsamlı raporlama kurallarının işletmelerin muhasebeye özgü ihtiyaçlarıyla orantılı olmadığı, ek bir maliyet yarattığı ve sermayenin üretken amaçlarla verimli bir şekilde kullanılmasının önünde engel teşkil edebileceği Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiştir (Neag, 2011:181). Bu kapsamda söz konusu işletmelerin finansal raporlama yükümlülüklerinin diğer işletmelere göre azaltılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ülkelerin finansal raporlama gerekliliklerini basitleştirmeye yönelik gerekçesi esas olarak idari yükü azaltma fikrine dayanmaktadır. Küçük ve mikro işletmeler için ise katlandıkları maliyetleri ve finansal raporlamadan kaynaklanan faydaları değerlendirmek önemlidir. Hem idari yükü azaltacak hem de finansal tablo kullanıcıları ve hazırlayıcıları için

bilgi değerini koruyacak muhasebe uygulamaları geliştirmek amacıyla Avrupa Parlamentosu ve Konseyi belirli türdeki teşebbüslerin yıllık finansal tabloları, konsolide finansal tabloları ve ilgili raporları hakkında 2013/34/EU Direktifini yayımlamıştır (Martyniuk ve Szramowski, 2017:143). Söz konusu direktif küçük ve mikro işletmelerin raporlama yükümlülükleri konusunda ülkeleri yasal düzenleme yapmaya yöneltmiştir.

KÜMİ FRS, işletmelerin finansal tablolarının hem gerçeğe ve ihtiyaca uygun hem de karşılaştırılabilir bilgi sunmasını sağlamak amacıyla ilk olarak 2019 yılında KGK tarafından taslak metin şeklinde yayımlanarak kamuoyu görüşüne açılmıştır. KÜMİ FRS'nin nihai ilk sürümü (2021 sürümü) KGK'nın 20.12.2022 tarihli kararı ile yayımlanmış, 1/1/2023 tarihi ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir. 2022 Sürümü hakkındaki KGK Kurul Kararı ise 16/01/2023 tarihli ve 32075 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak KÜMİ FRS hükümleri güncellenmiştir.

KÜMİ FRS'nin 4. maddesinde KÜMİ FRS'yi uygulayacak gerçek ve tüzel kişi tacirler belirtilmiştir. İlgili madde doğrultusunda KÜMİ FRS'nin; *“29/11/2022 tarihli ve 6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar kapsamı dışında olup diğer mevzuat uyarınca bağımsız denetime tabi olarak hazırlanan finansal tablolarda ve belirli alanların düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu kurum, kurul veya kuruluşlarca talep edilen denetimden geçmiş veya KGK tarafından yayımlanan standartlara atıf yapılarak hazırlanması istenen finansal tablolarda”* uygulanması zorunlu tutulmuştur. Bunların dışındaki küçük ve mikro işletmelerin TTK uyarınca hazırlayacakları finansal tablolarda KÜMİ FRS'yi ihtiyari olarak uygulamayı tercih edebilecekleri belirtilmiştir.

Küçük ve mikro ölçekli işletmelerin finansal tablolarının en önemli kullanıcıları; işletme sahipleri ve bankalardır (Sačer vd. 2015:606) ayrıca devlettir. Bu işletmeler bankalardan kredi almak, bütçeleme yapmak, vergi amaçlı kâr izlemek, planlama yapmak gibi çeşitli amaçlar için finansal raporları kullanırlar (Bohusova, 2007:61). Sahibinin ve yöneticisinin genellikle aynı kişi olduğu küçük ve mikro ölçekli işletmeler tarafından hazırlanan finansal raporların kullanıcılara faydalı bilgi sağlaması açısından belirli standartlara sahip olması elzemdir. Bu açıdan küçük ve mikro ölçekli işletmelere yönelik hazırlanan KÜMİ FRS'nin zorunlu veya ihtiyari olarak işletmeler tarafından uygulanması büyük önem taşımaktadır. KÜMİ FRS

hükümlerini uygulayarak küçük ve mikro ölçekli işletmelerin finansal raporlarını hazırlayacak olan muhasebe meslek mensuplarına bu kapsamda önemli sorumluluklar düşmektedir.

Yapılan bu çalışmanın amacı Kırşehir ve Kayseri illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamasına yönelik bakış açılarını tespit etmektir. Bu kapsamda anket tekniği ile elde edilen verilerin SPSS 26 programı kullanılarak analiz edilmesi sonucunda muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulaması hakkında bilgi düzeyleri, düzenleme yapma yetkisi olan kurumların çalışmalarına ve uygulamanın önemine dair görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın muhasebe meslek mensuplarının görüşleri çerçevesinde KÜMİ FRS'nin uygulanabilirliğini artırmak açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Uluslararası literatürde Bohusova (2007) IFRS'nin (International Financial Reporting Standards-Uluslararası Finansal Raporlama Standartları) mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler tarafından uygulanmasının çok pahalı olacağını ve vergi uyum maliyetlerini önemli ölçüde artırabileceğini ileri sürdüğü çalışmasında mikro işletmelerin finansal raporlamasının uluslararası standartlarla uyumlaştırılmasının, diğer ülkelerden veya Avrupa Birliği (AB) fonlarından krediler ve hibeler almak için en önemli unsur olduğuna dikkat çekmiştir. Böylece finansal raporlamanın gelecekte mikro işletmelerin tüm amaçları (vergilendirme dahil) için önemli bir bilgi kaynağı olabileceğini vurgulamıştır.

Neag (2011) tarafından yapılan bir çalışmada Romanya'da birçok küçük ve mikro işletme sahibinin finansal okuryazar olmaması sebebiyle söz konusu işletmelere ait finansal raporların işletme sahipleri tarafından değil de muhasebeciler tarafından kısa bir rapor şeklinde hazırlandığı belirtilmiştir. Bu durumdan dolayı da mikro işletme düzeyindeki finansal tablolar için standardizasyona ihtiyaç duyulduğunun önemi vurgulanmıştır. Çalışmada ayrıca faydalı bir finansal tablo seti, işletme sahibinin işini iyi yönettiğinin bir göstergesi olarak görülmekte olup, asgari düzeyde şeffaf olan finansal bilgilerin yayımlanmasının Romanya'daki işletmeler ve paydaşlar için fayda sağlayacağı ileri sürülmüştür. Sačer vd. tarafından (2015) Hırvatistan'da yapılan bir çalışmada ise muhasebe düzenlemelerinin basitleştirilmesinin mikro işletmelerin finansal raporlamasına etkisi araştırılmıştır. Çalışmadan elde edilen ampirik bulgular, muhasebe

düzenlemelerinin basitleştirilmesinin maliyet tasarrufu sağlaması ve bilgi kalitesini artırması açısından gerekli olduğunu göstermiştir.

Martyniuk ve Szramowski (2017), seçili Doğu Avrupa ülkelerinde (Polonya, Letonya, Litvanya ve Ukrayna) faaliyet gösteren mikro ölçekli işletmelerin mevcut yasal finansal raporlama gereklilikleri ile ilgili yaptıkları çalışmada işletmelerin bilgi kullanıcıları tarafından katılımcı bir yaklaşımla belirlenen finansal raporlama gerekliliklerinin, finansal tabloların kullanılabilirliğini ve finansal raporlamanın güvenilirliğini artırabileceği sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca seçilmiş Doğu Avrupa ülkelerindeki muhasebe yasalarında mikro ölçekli işletmelerin raporlama yükümlülüklerinin benzer olduğu tespit edilmiş ve Polonya muhasebe yasasının diğer ülke yasalarına göre avantajı, tek bir yasal düzenlemenin hem muhasebe defterlerinin tutulması hem de finansal raporların hazırlanmasına ilişkin kurallarla ilgili düzenlemeler içermesi olarak ileri sürülmüştür.

Uluslararası literatürde yer alan ve yukarıda özetlenen çalışmaların, küçük ve mikro işletmelerin finansal raporlama yükümlülüklerini uluslararası standartlara uygun şekilde yerine getirmelerinin avantaj ve dezavantajlarını araştırmaya, KÜMİ FRS'ye olan ihtiyacı ve ülkeler arası karşılaştırmayı ortaya koymaya yönelik olduğu ifade edilebilir. Ulusal literatürde ise daha çok farklı finansal raporlama çerçevelerine tabi işletmeler tarafından uygulanan standart hükümlerinin karşılaştırmalı olarak incelendiği çalışmalar yer almaktadır.

Ulusal literatür incelendiğinde KÜMİ FRS ile ilgili yapılan akademik çalışmaların büyük çoğunluğunda KÜMİ FRS hükümlerinin bağımsız denetim kapsamındaki işletmelerin tabi olduğu finansal raporlama çerçeveleri olan TFRS ve BOBİ FRS hükümleri ve aynı zamanda bağımsız denetim kapsamında olmayan işletmelerin tabi olduğu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) ve Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümleri ile karşılaştırmalı olarak analiz edildiği görülmektedir (Özçelik ve Yağmurlu, 2024; Bozdemir, 2024; Yücel, 2023; Cavlak ve Ataman, 2023; Çemrek, 2023; Yazarkan, 2022; Kaya ve Utku, 2021; Haberal, 2021; Ayar ve Fowzi, 2021; Parlak, 2021; Aytaç ve Gücenme, 2020; Tunçez, 2020; Tutkavul, 2020; Gökçen vd., 2019).

Kıymetli Şen ve Özbirecikli (2020) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise KÜMİ FRS'nin taslak metninde yer alan hükümlerin BOBİ FRS, TMS/TFRS ve MSUGT/VUK ile

karşılaştırılmasına ilave olarak, KÜMİ FRS'nin iş dünyasına sağlayabileceği yararlar incelenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre KÜMİ FRS taslağının yalın bir şekilde hazırlandığı için TMS/TFRS ve BOBİ FRS'ye kıyasla muhasebe uygulayıcıları açısından çok daha düşük maliyetli olacağı, MSUGT'nin eksik yanlarını tamamlayıcı uygulamalar içerdiği, Türkiye ekonomisinde çok önemli paya sahip küçük ve mikro işletmelerin finansal tablolarının söz konusu uygulama sayesinde gerçeğe ve ihtiyaca uygun, karşılaştırılabilir olacağı beklenmektedir.

Bu çalışmalardan farklı olarak Bozkurt Yazar (2021), KÜMİ FRS taslağına ilişkin muhasebe ve finansman anabilim dalında görev yapan akademisyenlerin görüş ve önerilerini tespit etmeye yönelik ampirik bir araştırma yapmıştır. Elde edilen bulgular, akademisyenlerin büyük çoğunluğunun KÜMİ FRS taslak metnini incelediklerini, uygulamanın gerekli olduğunu düşündüklerini ve konu ile ilgili bilgilendirici çalışmalar yapılmasının uygun olacağı kanaati taşıdıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca çoğu akademisyen, KÜMİ FRS'nin muhasebe sistemlerini ve finansal tabloların yararlılık düzeyini artırmada önemli bir role sahip olacağını ileri sürmüştür.

Literatürde bu çalışmanın konusu ile doğrudan ilişkili olarak muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS bakış açılarını araştıran sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmalardan biri Karabulut ve Tektüfekçi (2023) tarafından İzmir'de hizmet veren 206 muhasebe meslek mensubunun KÜMİ FRS taslağı algılarını ve farkındalıklarını tespit etmeye yönelik anket tekniğinden yararlanılarak yapılmıştır. Elde edilen bulgular muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS taslağı hakkında yüksek bir algı ve farkındalık düzeyine sahip olmadıklarını ortaya koymuştur. Bir diğer çalışmada Demir vd. (2022), Elâzığ ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS algı düzeylerini araştırmışlardır. Araştırmanın bulguları muhasebe meslek mensuplarının standarda yönelik algılarının olumlu olduğunu ancak bilgilerinin istenilen seviyede olmadığını göstermiştir. Ayrıca çalışmada kadın meslek mensuplarının erkeklere göre; 36-45 yaş arasında olan meslek mensuplarının diğer yaş gruplarındakilere göre; lisansüstü eğitim gören muhasebe meslek mensuplarının diğer eğitim düzeylerinde yer alanlara göre KÜMİ FRS algılarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bir başka çalışma ise Kadooğlu Aydın (2020) tarafından KÜMİ FRS taslak metnine yönelik algılarını ölçmek ve değerlendirmek amacıyla Şanlıurfa'da faaliyet gösteren 89 muhasebe

meslek mensubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonuçları, muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'nin taslak hali ile ilgili gerekli bilgi seviyesine ve donanımına sahip olmadıklarını ortaya koymuştur.

Yapılan bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak Kırşehir ve Kayseri illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye bakış açıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın İzmir, Elâzığ ve Şanlıurfa dışındaki farklı illerde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilmesi ve meslek mensuplarının KÜMİ FRS'nin nihai metnine yönelik bakış açılarını ortaya koyması yönleriyle literatüre katkı sunması beklenmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Araştırmada Kırşehir ve Kayseri illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik bakış açıları anket yöntemi ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın metodolojisine ilişkin bilgiler başlıklar halinde aşağıda sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

KÜMİ FRS hükümlerini muhasebe meslek mensupları uygulayacağından meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamasına dair bakış açılarının incelenmesi araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı, Kırşehir ve Kayseri illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik bakış açılarını tespit etmek ve demografik değişkenlere göre bakış açılarının istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğini belirlemektir.

KÜMİ FRS'nin 2023 yılının başından itibaren yürürlüğe girmiş yeni sayılabilecek bir uygulama olması sebebiyle hem literatürde muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye bakış açılarını inceleyen araştırmaların az olması hem de Kırşehir ve Kayseri illerindeki meslek mensuplarına uygulanacak ilk araştırma olması yapılan bu çalışmanın özgünlüğünü ve önemini ortaya koymaktadır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2023 yılı itibariyle Kırşehir ve Kayseri illerinde aktif olarak görev yapan muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır. KÜMİ FRS'yi küçük ve mikro işletmeler için uygulayacak olan Serbest Muhasebeci (SM) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) unvanına sahip muhasebe meslek mensupları olduğundan araştırmanın evrenine Yeminli Mali Müşavir (YMM) unvanına sahip muhasebe meslek mensupları dâhil edilmemiştir. Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) verilerine göre 2023 yılında Kırşehir ilinde 13 SM, 120 SMMM olmak üzere toplam 133, Kayseri ilinde ise 68 SM ve 1905 SMMM olmak üzere toplam 1973 muhasebe meslek mensubu bulunmaktadır (TÜRMOB, 2024). Araştırma 2106 muhasebe meslek mensubundan oluşan evren üzerinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem büyüklüğü %95 güvenilirlik düzeyi ve %5 tolerans gösterilebilir hata oranı dikkate alınacak şekilde hesaplandığında 325 kişi olarak tespit edilmiştir (Etik Araştırma Şirketi, 2023). Araştırmada daha güvenilir sonuçlar elde edebilmek için anket sorularını gönüllü ve eksiksiz cevaplayan rastgele seçilmiş 381 muhasebe meslek mensubu araştırmanın örneklemi oluşturmuştur.

3.3. Araştırmanın Kısıtları

Araştırmanın kapsamına Kırşehir ve Kayseri illerinde görev yapan SM ve SMMM unvanına sahip kişiler dahil edilmiştir. Yeminli Mali Müşavirler araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca zaman ve maliyet kısıtı sebebiyle sadece Kırşehir ve Kayseri il merkezlerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına anket uygulanmıştır. Bu sebeple araştırma bölge ve ülke düzeyinde genelleştirilememektedir. Ayrıca araştırma kapsamında uygulanmış olan anket çalışması yapısı gereği katılımcıların algı düzeylerine dayanmaktadır.

3.4. Araştırmanın Yöntemi ve Hipotezleri

Araştırmada veri toplamadaki maliyet, erişilebilirlik ve zaman gibi faktörler göz önüne alındığında nicel araştırma metodlarından olan anket yöntemi kullanılmıştır. Anket çalışmasında Demir vd. (2022) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Araştırma için 30.11.2023 tarihinde etik kurul izni başvurusu yapılmış ve araştırma Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal

ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından değerlendirilerek 21.12.2023 tarih ve 2023/11/03 karar numarası ile yayın etiği açısından uygun bulunmuştur. Anket formu toplam iki bölüm ve 38 sorudan oluşmaktadır. İlk bölümde araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik 8 soru, ikinci bölümde ise meslek mensuplarının KÜMİ FRS algısına yönelik 5’li likert tipi ölçek ile derecelendirilmiş 30 soru/ifade yer almaktadır. Anket katılımcılarına önceden anket içeriği ile ilgili bilgiler verilmiş, anket formuna isim-soy isim yazmamaları belirtilmiş ve anketten elde edilen verilerin sadece araştırmanın amacına yönelik kullanılacağı ve kişisel değerlendirmelerde asla bulunulmayacağı anlatılmıştır.

Anketin ikinci bölümünü oluşturan ölçek, faktör analizi sonuçlarına göre üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; “bilgi düzeyi”, “düzenleme” ve “önem” boyutudur. Ölçeğin bilgi düzeyi boyutunu oluşturan ifadeler 1, 2, 3, 4, 5, 6; düzenleme boyutunu oluşturan ifadeler 7, 8, 9, 10, 11, 12,13,14; önem boyutunu oluşturan ifadeler ise 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 olarak belirlenmiştir (Demir vd., 2022:239).

Anketlerden elde edilen veriler SPSS 26 paket programı ile analiz edilmiştir. Normallik varsayımı için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Ayrıca Kurtosis (Çarpıklık) ve Skewness (Basıklık) katsayıları da incelenmiştir. Varyansların homojenliği varsayımı Levene testi ile test edilmiş ve varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Grup karşılaştırmaları bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik analizi Cronbach’s Alpha katsayısı hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin alt boyutları için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Ölçek ifadelerine verilen cevapların frekansları sayı ve yüzde olarak özetlenmiş ve ifadelere ait tanımlayıcı istatistikler aritmetik ortalama $\bar{x}$ standart sapma şeklinde verilmiştir.

Araştırmada muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açılarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği de tespit edilmiştir. Araştırmanın amacına uygun bir şekilde oluşturulan hipotezler şu şekildedir.

H1: “Çalışılan ile göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H2: “Mesleki unvana göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H3: “Çalışma şekline göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H4: “Cinsiyete göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H5: “Medeni duruma göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H6: “Yaşa göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H7: “Eğitim durumuna göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

H8: “Mesleki tecrübeye göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır”.

3.5. Araştırmanın Bulguları

Anketlerden elde edilen verilere ilişkin olarak yapılan çeşitli analizler sonucu ortaya çıkan bulgular aşağıda ayrı başlıklar halinde özetlenmiştir.

3.5.1. Güvenilirlik Analizi

Araştırmanın hipotezlerini test etmeden önce verilerin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach’s Alpha (α) katsayısı belirlenmiştir. α katsayısı, geliştirilen ölçeğin güvenilirliğini ölçmede kullanılan en yaygın yöntemdir. Çalışmada kullanılan ölçeğin bilgi düzeyi alt boyutunda α katsayısı 0.736, düzenleme alt boyutunda 0.787, önem alt boyutunda ise 0.805 bulunmuştur. Güvenilir bir ölçek için α katsayısının 0.60 değerinden yüksek olması önerilir (Alpar, 2011:815). Bu kapsamda araştırmada kullanılan ölçek güveniliridir.

3.5.2. Meslek Mensuplarının Demografik Özelliklerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Muhasebe meslek mensuplarının çalıştıkları illere, mesleki unvanlarına, çalışma şekillerine, cinsiyetlerine, medeni durumlarına, eğitim durumlarına, yaşlarına ve mesleki tecrübelerine ilişkin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Tanımlayıcı İstatistikler

Çalışılan İl	f	%	Mesleki Unvan	f	%
Kırşehir	96	25,2	Serbest Muhasebeci	49	12,9
Kayseri	285	74,8	Serbest Muhasebeci Mali Müşavir	332	87,1
Toplam	381	100,0	Toplam	381	100,0
Çalışma Şekli	f	%	Cinsiyet	f	%
Bağımlı	216	56,7	Kadın	99	26,0
Bağımsız	165	43,3	Erkek	282	74,0
Toplam	381	100,0	Toplam	381	100,0
Medeni Durum	f	%	Eğitim Durumu	f	%
Bekar	116	30,4	Lise	7	1,8
Evli	265	69,6	Ön Lisans	7	1,8
Toplam	381	100,0	Lisans	280	73,5
Yaş	f	%	Yüksek Lisans	87	22,8
25-34	118	31,0	Toplam	381	100,0
35-44	139	36,5	Mesleki Tecrübe	f	%
45-54	94	24,7	0-9 yıl	184	48,3
55 ve üstü	30	7,9	10-19 yıl	113	29,7
Toplam	381	100,0	20-29 yıl	42	11,0
			30 yıl ve üstü	42	11,0
			Toplam	381	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının çoğunluğu (%74,8) Kayseri’de faaliyet göstermektedir. Meslek mensuplarının 49’u Serbest Muhasebeci, 332’si Serbest Muhasebeci Mali Müşavir unvanına sahiptir. Meslek mensuplarından 216’sı bağımlı, 165’i bağımsız olarak görev yapmaktadır. Meslek mensuplarının %74’ü erkek, kalan %26’sı kadındır. Tabloda yer alan veriler meslek mensuplarının %30,4’ünün bekar, %69,6’sının ise evli olduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılan meslek mensuplarının çoğunluğu (%73,5) lisans mezunudur. Tablodaki veriler yaş açısından incelendiğinde meslek mensuplarının 118’inin 25-34, 139’unun 35-44, 94’ünün 45-54 ve 30’unun 55 ve üstü yaş aralığında olduğu görülmektedir. Ankete en yüksek katılım gösteren muhasebe meslek mensupları ise 0-9 yıl arasında mesleki tecrübeye sahiptir.

3.5.3. Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS’ye Bakış Açılarına Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulaması hakkındaki bakış açılarına yönelik frekans ve yüzde dağılımları ölçeğin “bilgi düzeyi”, “düzenleme” ve “önem” alt boyutları itibari ile aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 2. Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS’ye Bakış Açılarının Bilgi Düzeyi Alt Boyutuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Bilgi Düzeyi Alt Boyutu ile İlgili Ölçek İfadeleri	Cevaplar	f	%
“KÜMİ FRS hakkında yeterli teorik bilgiye sahibim”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	44	11,5
	“Katılmıyorum”	73	19,2
	“Kararsızım”	109	28,6
	“Katılıyorum”	124	32,5
	“Kesinlikle Katılıyorum”	31	8,1
“KÜMİ FRS ile ilgili yapılan düzenlemeleri yeterince takip ediyorum”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	29	7,6
	“Katılmıyorum”	73	19,2
	“Kararsızım”	109	28,6
	“Katılıyorum”	139	36,5
	“Kesinlikle Katılıyorum”	31	8,1
“KÜMİ FRS, sürekli eğitimi zorunlu kılmaktadır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	20	5,2
	“Katılmıyorum”	47	12,3
	“Kararsızım”	90	23,6
	“Katılıyorum”	169	44,4
	“Kesinlikle Katılıyorum”	55	14,4
“KÜMİ FRS hakkında yeterli pratik bilgiye sahibim”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	47	12,3
	“Katılmıyorum”	80	21,0
	“Kararsızım”	124	32,5
	“Katılıyorum”	113	29,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	17	4,5
“KÜMİ FRS ile ilgili kurumsal bir eğitime ihtiyacım var”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	6	1,6
	“Katılmıyorum”	30	7,9
	“Kararsızım”	91	23,9
	“Katılıyorum”	153	40,2
	“Kesinlikle Katılıyorum”	101	26,5
“KÜMİ FRS’yi uygulayabilmek için belirli bir düzeyde finans bilgisine ihtiyacım var”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	8	2,1
	“Katılmıyorum”	73	19,2
	“Kararsızım”	70	18,4
	“Katılıyorum”	164	43,0
	“Kesinlikle Katılıyorum”	66	17,3

Tablo 2, araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS ile ilgili bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik ifadelerle verdikleri cevapların dağılımını göstermektedir. Meslek mensupları tarafından bu boyutta yer alan ifadelerle verilen cevapların genellikle “kararsızım” ve “katılıyorum” şeklinde olduğu görülmektedir. Tablodaki verilere göre meslek mensupları en çok “KÜMİ FRS hakkında yeterli pratik bilgiye sahibim” ifadesi karşısında kararsız kalmışlardır. Meslek mensuplarının en çok katıldıkları ifadeler KÜMİ FRS ile ilgili kurumsal

eğitime ihtiyaçları olduğunu, KÜMİ FRS’nin sürekli eğitimi zorunlu kıldığını ve KÜMİ FRS’yi uygulayabilmek için belirli düzeyde finans bilgisine gereksinim duyduklarını göstermektedir. KÜMİ FRS ölçeğinin bilgi düzeyi alt boyutunda meslek mensuplarının tüm ifadelerle vermiş oldukları cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde; yeni yürürlüğe girmiş olan KÜMİ FRS hakkında meslek mensuplarının hem teorik hem de pratik bilgi eksikliklerinin olduğu ve bu eksikliklerin eğitimler düzenlenerek giderilmesi gerektiği fikrinin ortaya çıktığı ifade edilebilir.

Tablo 3. Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS’ye Bakış Açılarının Düzenleme Alt Boyutuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Düzenleme Alt Boyutu ile İlgili Ölçek İfadeleri	Cevaplar	f	%
“KÜMİ FRS ile ilgili düzenlemeleri yeterli görüyorum”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	56	14,7
	“Katılmıyorum”	92	24,1
	“Kararsızım”	145	38,1
	“Katılıyorum”	75	19,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	13	3,4
“KÜMİ FRS’de yapılan açıklamalar, uygulamalar için yeterlidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	66	17,3
	“Katılmıyorum”	110	28,9
	“Kararsızım”	124	32,5
	“Katılıyorum”	69	18,1
	“Kesinlikle Katılıyorum”	12	3,1
“KÜMİ FRS için muhasebe yazılım programları yeterlidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	66	17,3
	“Katılmıyorum”	114	29,9
	“Kararsızım”	135	35,4
	“Katılıyorum”	63	16,5
	“Kesinlikle Katılıyorum”	3	8
“KÜMİ FRS’ye ilişkin basılı yayın ve materyallerin sayısı yeterlidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	58	15,2
	“Katılmıyorum”	112	29,4
	“Kararsızım”	148	38,8
	“Katılıyorum”	50	13,1
	“Kesinlikle Katılıyorum”	13	3,4
“KÜMİ FRS ile ilgili Kamu Gözetimi Kurumunun (KGK) çalışmaları yeterlidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	58	15,2
	“Katılmıyorum”	87	22,8
	“Kararsızım”	178	46,7
	“Katılıyorum”	44	11,5
	“Kesinlikle Katılıyorum”	14	3,7
“KÜMİ FRS’ye yönelik akademik çalışmalar yeterli düzeyde değildir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	10	2,6
	“Katılmıyorum”	56	14,7
	“Kararsızım”	120	31,5
	“Katılıyorum”	136	35,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	59	15,5
“KÜMİ FRS ile ilgili TÜRMOB’un çalışmaları yeterlidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	61	16,0
	“Katılmıyorum”	112	29,4
	“Kararsızım”	135	35,4
	“Katılıyorum”	57	15,0
	“Kesinlikle Katılıyorum”	16	4,2
“Finansal tablolarda şeffaflığın sağlanabilmesi için KÜMİ FRS’ye ihtiyaç vardır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	9	2,4
	“Katılmıyorum”	44	11,5
	“Kararsızım”	106	27,8
	“Katılıyorum”	142	37,3
	“Kesinlikle Katılıyorum”	80	21,0

Tablo 3, araştırmaya katılan meslek mensuplarının KÜMİ FRS ile ilgili yapılan düzenlemelere yönelik ifadelerine verdikleri cevapların dağılımını göstermektedir. Muhasebe meslek mensupları düzenleme alt boyutundaki “KÜMİ FRS’ye yönelik akademik çalışmalar yeterli düzeyde değildir” ve “Finansal tablolarda şeffaflığın sağlanabilmesi için KÜMİ FRS’ye ihtiyaç vardır” ifadelerine daha çok katıldıklarına yönelik cevaplar vermiş olup, bu iki ifade dışındakiler için daha çok “kararsızım” yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunun gerekçesi olarak da KÜMİ FRS uygulamasının ilk yılları olması sebebiyle konu ile ilgili KGK ve TÜRMOB gibi yetkili kurumların yeni yapmaya başlamış oldukları sınırlı sayıdaki çalışmalardan ya da akademik yayınlardan meslek mensuplarının henüz bilgi sahibi olmaması ileri sürülebilir. Zaman ilerledikçe hem konu ile ilgili yetkili kurumların çalışmalarının yeterli seviyeye gelmesi hem de akademik çalışmaların nicelik ve nitelik olarak artması beklenmektedir.

Tablo 4. Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS’ye Bakış Açılarının Önem Alt Boyutuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Önem Alt Boyutu ile İlgili Ölçek İfadeleri	Cevaplar	f	%
“KÜMİ FRS, bağımsız denetimi kolaylaştırmaktadır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	6	1,6
	“Katılmıyorum”	55	14,4
	“Kararsızım”	110	28,9
	“Katılıyorum”	129	33,9
	“Kesinlikle Katılıyorum”	81	21,3
“KÜMİ FRS işletmelerin kurumsallaşmasına katkı sağlayacaktır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	8	2,1
	“Katılmıyorum”	34	8,9
	“Kararsızım”	106	27,8
	“Katılıyorum”	150	39,4
	“Kesinlikle Katılıyorum”	83	21,8
“Küçük ve mikro işletmeler için hazırlanan standartlar işletmelerin ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmıştır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	42	11,0
	“Katılmıyorum”	52	13,6
	“Kararsızım”	162	42,5
	“Katılıyorum”	91	23,9
	“Kesinlikle Katılıyorum”	34	8,9
“Ülkemizde uygulanan Tek Düzen Muhasebe Sistemi ile KÜMİ FRS uyum içindedir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	16	4,2
	“Katılmıyorum”	79	20,7
	“Kararsızım”	157	41,2
	“Katılıyorum”	105	27,6
	“Kesinlikle Katılıyorum”	24	6,3
“KÜMİ FRS’nin dili sade ve anlaşılabilir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	30	7,9
	“Katılmıyorum”	53	13,9
	“Kararsızım”	163	42,8
	“Katılıyorum”	109	28,6
	“Kesinlikle Katılıyorum”	26	6,8
“KÜMİ FRS’de yer alan değerlendirme ölçülerinin kullanılması uygulanabilirliği güçleştirecektir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	10	2,6
	“Katılmıyorum”	37	9,7
	“Kararsızım”	151	39,6
	“Katılıyorum”	133	34,9
	“Kesinlikle Katılıyorum”	50	13,1
“KÜMİ FRS’ye göre hazırlanan finansal tabloların kalite düzeyi daha yüksektir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	10	2,6
	“Katılmıyorum”	23	6,0
	“Kararsızım”	147	38,6

	“Katılıyorum”	142	37,3
	“Kesinlikle Katılıyorum”	59	15,5
“Kültürel, ekonomik ve çevresel faktörlerden dolayı KÜMİ FRS’nin uygulanması mümkün değildir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	12	3,1
	“Katılmıyorum”	69	18,1
	“Kararsızım”	146	38,3
	“Katılıyorum”	94	24,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	60	15,7
“KÜMİ FRS meslek mensuplarının sorumluluklarını arttırmaktadır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	5	1,3
	“Katılmıyorum”	26	6,8
	“Kararsızım”	125	32,8
	“Katılıyorum”	143	37,5
	“Kesinlikle Katılıyorum”	82	21,5
“KÜMİ FRS meslek mensuplarının iş yüklerini azaltmaktadır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	93	24,4
	“Katılmıyorum”	75	19,7
	“Kararsızım”	118	31,0
	“Katılıyorum”	67	17,6
	“Kesinlikle Katılıyorum”	28	7,3
“KÜMİ FRS işletmelerde nitelikli eleman ihtiyacını arttıracaktır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	4	1,0
	“Katılmıyorum”	41	10,8
	“Kararsızım”	119	31,2
	“Katılıyorum”	118	31,0
	“Kesinlikle Katılıyorum”	99	26,0
“Mevcut Vergi Usul Kanunu KÜMİ FRS’nin uygulanmasına engel teşkil etmemektedir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	40	10,5
	“Katılmıyorum”	37	9,7
	“Kararsızım”	193	50,7
	“Katılıyorum”	84	22,0
	“Kesinlikle Katılıyorum”	27	7,1
“Mevcut Türk Ticaret Kanunu KÜMİ FRS’nin uygulanmasını kolaylaştırmaktadır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	43	11,3
	“Katılmıyorum”	47	12,3
	“Kararsızım”	183	48,0
	“Katılıyorum”	77	20,2
	“Kesinlikle Katılıyorum”	31	8,1
“KÜMİ FRS eğitimi lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	11	2,9
	“Katılmıyorum”	29	7,6
	“Kararsızım”	115	30,2
	“Katılıyorum”	140	36,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	86	22,6
“KÜMİ FRS’nin sağlıklı uygulanabilmesi için yeni bir hesap planına ihtiyaç vardır”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	9	2,4
	“Katılmıyorum”	22	5,8
	“Kararsızım”	153	40,2
	“Katılıyorum”	136	35,7
	“Kesinlikle Katılıyorum”	61	16,0
“KÜMİ FRS muhasebe mesleğinin önemini artırıcı bir etkiye sahiptir”.	“Kesinlikle Katılmıyorum”	12	3,1
	“Katılmıyorum”	18	4,7
	“Kararsızım”	113	29,7
	“Katılıyorum”	134	35,2
	“Kesinlikle Katılıyorum”	104	27,3

Tablo 4’te sunulan veriler KÜMİ FRS ölçeğinin üçüncü boyutu olan “önem” alt boyutuna ilişkin bilgiler içermektedir. Buna göre muhasebe meslek mensuplarının çoğunluğu KÜMİ FRS’nin bağımsız denetimi kolaylaştıracağını, işletmelerin kurumsallaşmasına katkı sağlayacağını ancak meslek mensuplarının sorumluluklarını da artıracığını düşünmektedir. Meslek mensupları KÜMİ FRS’nin küçük ve işletmelerin ihtiyaçlarının gözetilerek hazırlandığı, ülkemizde uygulanan Tek Düzen Muhasebe Sistemi ile KÜMİ FRS’nin uyum

içinde olduğu, KÜMİ FRS'nin dilinin sade ve anlaşılabilir olduğu, KÜMİ FRS'de yer alan değerlendirme ölçülerinin kullanılmasının uygulanabilirliği güçleştireceği, KÜMİ FRS'ye göre hazırlanan finansal tabloların kalite düzeyinin daha yüksek olacağı, KÜMİ FRS'nin uygulanmasının mümkün olmadığı ve meslek mensuplarının iş yüklerini azalttığı, işletmelerde nitelikli eleman ihtiyacını artıracacağı, mevcut Vergi Usul Kanunu'nun KÜMİ FRS'nin uygulanmasına engel teşkil etmemekte olduğu, Mevcut Türk Ticaret Kanunu'nun KÜMİ FRS'nin uygulanmasını kolaylaştırdığı ve KÜMİ FRS'nin sağlıklı uygulanabilmesi için yeni bir hesap planına ihtiyaç olduğu konularında daha çok kararsız yönde görüş bildirmişlerdir. “KÜMİ FRS eğitimi lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir” ifadesine meslek mensuplarının %36,7'sinin “katılıyorum”, %22,6'sının ise “kesinlikle katılıyorum” cevabını vermiş olması dikkat çekici bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Ayrıca meslek mensuplarının %35,2'si “katılıyorum” ve %27,3'ü ise “kesinlikle katılıyorum” cevabı vererek KÜMİ FRS'nin muhasebe mesleğinin önemini artırıcı bir etkiye sahip olduğuna işaret etmişlerdir.

Muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye bakış açılarının ölçeğin alt boyutları itibarıyla puan ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Muhasebe Meslek Mensuplarının KÜMİ FRS'ye Bakış Açılarının Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçek Alt Boyutları	Ortalama	Standart Sapma
Bilgi Düzeyi	3,30	0,67
Düzenleme	2,85	0,64
Önem	3,38	0,50

Muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda ölçek alt boyutlarına yönelik hesaplanan puan ortalamaları; bilgi düzeyi alt boyutunda 3,30 düzenleme alt boyutunda 2,85 ve önem alt boyutunda ise 3,38 olarak tespit edilmiştir. Bu bulgular meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamasına yönelik genel bakış açılarının orta seviyede olduğunu göstermektedir. Ayrıca KÜMİ FRS'ye yönelik yapılan düzenlemeler ve çalışmalar hakkında meslek mensuplarının orta seviyenin altında ve diğer boyutlara kıyasla daha düşük seviyede olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu sonuçlar meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamaları ile ilgili KGK ve TÜRMOB gibi kurumlar tarafından yapılan çalışmaları ve akademik yayınları yetersiz bulduklarını göstermektedir. En yüksek ortalama puan önem alt boyutuna aittir. Bu sonuç, meslek mensuplarının KÜMİ FRS uygulamalarının önemine dair olumlu görüşlerinin

KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerine ve uygulamaya yönelik yapılan düzenlemeleri yeterli bulmalarına kıyasla daha yüksek olduğuna işaret etmektedir.

3.5.4. Normallik Testi

Anket verilerinin analiz sürecine geçilmeden önce verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığının tespiti yapılması gerekmektedir. Nicel verilerin normal dağılım özelliği göstermesi ya da göstermemesi analiz aşamasında uygulanacak testin belirlenmesinde önem arz etmektedir. Bu sebeple meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açılarının ölçülmesi için geliştirilen ölçekteki ifadeler normal dağılım testi uygulanmıştır. Sosyal bilimlerde yapılan araştırmalarda normal dağılıma uygunluğun belirlenmesinde en yaygın Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri kullanılmaktadır. Örneklem büyüklüğünün 30’dan küçük olması durumunda Shapiro-Wilk, örneklem büyüklüğünün 30 ve 30’dan büyük olması durumunda ise Kolmogorov-Smirnov testinin kullanılması önerilmektedir. Analiz sonucunda $p > 0,05$ ise değişkenin normal dağılım özelliği gösterdiği, $p < 0,05$ ise değişkenin normal dağılım özelliği göstermediği ortaya çıkmaktadır (Cevahir, 2020:14).

Araştırma verilerin normal dağılıma uyup uymadığının belirlenmesi için öncelikle Kolmogorov-Smirnov analiz sonuçları değerlendirilmiş ve analiz sonucunda verilerin normal dağılıma uymadığı saptanmıştır ($p < 0,05$). Sonrasında ise araştırmaya ait ölçeğin Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) değerleri hesaplanmış ve Tablo 6’da sunulmuştur. Çarpıklık/basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında olması ile verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilebilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 6. Ölçeğin Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) Değerleri

Ölçeğin Alt Boyutlarının Değerleri	Bilgi Düzeyi	Düzenleme	Önem
Çarpıklık	-0,333	0,139	0,065
Basıklık	0,118	-0,089	0,458

Tablo 6’daki gibi ölçeğin alt boyutlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında olması verilerin normal dağılım varsayımını karşıladığına işaret etmektedir. Bu sonuç doğrultusunda araştırma hipotezlerinin test edilmesinde parametrik analiz yöntemlerinden ikili gruplarda bağımsız örneklem t-testi, üç ve üzeri gruplarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3.5.5. Hipotezlerin Testi

Araştırma kapsamında muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS bakış açılarını belirlemek amacıyla 8 farklı hipotez geliştirilmiştir. Çalışılan ile, mesleki unvana, çalışma şekline, cinsiyete ve medeni duruma göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını tespit etmek için bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Yaş, eğitim durumu ve mesleki tecrübe değişkenleri ise ANOVA kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS bakış açıları üzerinde farklı değişkenlerin potansiyel etkilerini değerlendirmek için yapılmıştır.

3.5.5.1. Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının sırası ile çalıştıkları illere, mesleki unvanlarına, çalışma şekillerine, cinsiyetlerine ve medeni durumlarına göre KÜMİ FRS uygulamasına bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla uygulanan bağımsız örneklem t-testi sonucu elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 7. Çalışılan İle Göre T-Testi Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Çalışılan İl</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	Kayseri	285	3,225	-3,761	0,000
	Kırşehir	96	3,520	-3,956	
Düzenleme	Kayseri	285	2,921	0,347	0,003
	Kırşehir	96	2,660	0,305	
Önem	Kayseri	285	3,380	-0,053	0,958
	Kırşehir	96	3,383	-0,056	

Tablo 7’deki bulgulara göre muhasebe meslek mensuplarının çalıştıkları illere göre KÜMİ FRS bakış açıları arasında ölçeğin bilgi düzeyi ve düzenleme alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmış ($p < 0,05$), önem alt boyutunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$). Bu bulgular H1 hipotezinin ölçeğin bilgi düzeyi ve düzenleme alt boyutlarında kabul edildiğini, önem alt boyutunda ise reddedildiğini göstermektedir. Ayrıca analizler sonucu elde edilen veriler

Kırşehir ilinde görev yapan muhasebe meslek mensuplarının bilgi düzeylerinin Kayseri ilinde görev yapan muhasebe meslek mensuplarına göre daha yüksek olduğuna, Kayseri ilinde görev yapan meslek mensuplarının ise Kırşehir ilinde görev yapan muhasebe meslek mensuplarına kıyasla KÜMİ FRS'ye yönelik yapılan düzenlemeler konusunda daha olumlu tutum içinde olduklarına işaret etmektedir.

Tablo 8. Mesleki Unvana Göre T-Testi Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Mesleki Unvan</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	SM	49	3,020	-3,136	0,002
	SMMM	332	3,341	-4,659	
Düzenleme	SM	49	3,017	1,880	0,006
	SMMM	332	2,832	2,796	
Önem	SM	49	3,288	-1,371	0,171
	SMMM	332	3,394	-1,162	

Tablo 8'deki bulgulara göre muhasebe meslek mensuplarının mesleki unvanlarına göre KÜMİ FRS bakış açıları arasında ölçeğin bilgi düzeyi ve düzenleme alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmış ($p < 0,05$), önem alt boyutunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$). Bu bulgular H2 hipotezinin ölçeğin bilgi düzeyi ve düzenleme alt boyutlarında kabul edildiğini, önem alt boyutunda ise reddedildiğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar SMMM olarak görev yapan meslek mensuplarının SM olarak görev yapan meslek mensuplarına göre KÜMİ FRS bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğunu, SM olarak görev yapan meslek mensuplarının ise SMMM'lere göre KÜMİ FRS'ye yönelik yapılan düzenlemeler konusunda daha olumlu tutum içerisinde olduklarını ortaya koymuştur.

Tablo 9. Çalışma Şekline Göre T-Testi Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Çalışma Şekli</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	Bağımlı	216	3,267	-1,094	0,275
	Bağımsız	165	3,343	-1,094	
Düzenleme	Bağımlı	216	2,928	2,508	0,013
	Bağımsız	165	2,761	2,524	
Önem	Bağımlı	216	3,366	-0,648	0,517
	Bağımsız	165	3,400	-0,654	

Tablo 9’deki bulgulara göre meslek mensuplarının çalışma şekillerine göre KÜMİ FRS bakış açıları arasında ölçeğin düzenleme alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmış ($p<0,05$), bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bu bulgular H3 hipotezinin ölçeğin düzenleme alt boyutunda kabul edildiğini, bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında reddedildiğini göstermektedir. Analiz sonuçları bağımlı çalışan meslek mensuplarının KÜMİ FRS düzenlemesi hakkındaki görüşlerinin bağımsız çalışanlara göre daha olumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 10. Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	Kadın	99	3,232	-1,159	0,247
	Erkek	282	3,323	-1,187	
Düzenleme	Kadın	99	3,041	3,359	0,001
	Erkek	282	2,790	3,312	
Önem	Kadın	99	3,478	2,230	0,004
	Erkek	282	3,346	2,060	

Tablo 10’deki bulgulara göre meslek mensuplarının cinsiyetlerine göre KÜMİ FRS bakış açıları arasında ölçeğin düzenleme ve önem alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmış ($p<0,05$), bilgi düzeyi alt boyutunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bu bulgular H4 hipotezinin ölçeğin düzenleme ve önem alt boyutlarında kabul edildiğini, bilgi düzeyi alt boyutunda reddedildiğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar cinsiyetin meslek mensuplarının KÜMİ FRS düzenlemesi ve standartların önem derecesi konusundaki görüşlerini etkileyebileceğine işaret etmektedir. Ancak meslek mensuplarının KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerinin cinsiyetlerine göre değişkenlik göstermediği de analiz sonucu elde edilen bir başka bulgudur. Ayrıca düzenleme ve önem alt boyutlarında kadın meslek mensuplarının erkek meslek mensuplarına göre daha olumlu tutum içerisinde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 11. Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Medeni Durum</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	Bekar	116	3,057	-4,699	0,000
	Evli	265	3,404	-4,508	
Düzenleme	Bekar	116	2,930	1,578	0,069
	Evli	265	2,816	1,826	
Önem	Bekar	116	3,302	-1,897	0,059
	Evli	265	3,409	-1,773	

Tablo 11’deki bulgulara göre muhasebe meslek mensuplarının medeni durumlarına göre KÜMİ FRS bakış açıları arasında ölçeğin bilgi düzeyi alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmış ($p < 0,05$), düzenleme ve önem alt boyutlarında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$). Bu bulgular H5 hipotezinin ölçeğin bilgi düzeyi alt boyutunda kabul edildiğini, düzenleme ve önem alt boyutlarında ise reddedildiğini göstermektedir. Analiz sonuçları evli olan meslek mensuplarının KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerinin bekar meslek mensuplarına göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer taraftan meslek mensuplarının KÜMİ FRS’nin önemini ve düzenlenme şeklini değerlendirirken medeni durumlarının belirleyici olmadığı görülmektedir.

3.5.5.2. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Araştırmaya katılan meslek mensuplarının yaşlarına, eğitim durumlarına ve mesleki tecrübelerine göre KÜMİ FRS uygulamasına bakış açıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla uygulanan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucu elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 12. Yaş Göre ANOVA Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	25-34	118	3,086	0,744	6,185	0,000
	35-44	139	3,384	0,598		
	45-54	94	3,436	0,682		
	55 ve üstü	30	3,322	0,532		
	Toplam	381	3,300	0,670		
Düzenleme	25-34	118	2,855	0,528	2,529	0,057
	35-44	139	2,756	0,662		
	45-54	94	2,944	0,708		
	55 ve üstü	30	3,041	0,750		
	Toplam	381	2,856	0,647		
Önem	25-34	118	3,345	0,528	4,850	0,003
	35-44	139	3,300	0,469		
	45-54	94	3,464	0,515		
	55 ve üstü	30	3,635	0,479		
	Toplam	381	3,381	0,508		

Tablo 12’de meslek mensuplarının yaşlarına göre KÜMİ FRS bakış açılarının ölçeğin bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği ($p < 0,05$), düzenleme alt boyutunda ise gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Bu bulgular H6 hipotezinin ölçeğin bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında kabul edildiğini, düzenleme alt boyutunda reddedildiğini göstermektedir. Bu kapsamda meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye bakış açılarının yaş gruplarına göre bilgi düzeyi ve standartların önemi açısından değişiklik gösterebileceği ancak düzenleme konusunda belirgin bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. KÜMİ FRS ölçeğinin bilgi düzeyi ve önem alt boyutları ile yaş değişkeni arasındaki istatistiksel farklılığın detaylarını saptamak için grupların karşılaştırılmasında TUKEY HSD testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. TUKEY HSD Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	(I) Yaş	(J) Yaş Grubu	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Bilgi Düzeyi	25-34	35-44	-0,298*	0,082	0,002
		45-54	-0,350*	0,091	0,001
		55 ve üstü	-0,236	0,135	0,304
	35-44	25-34	0,298*	0,082	0,002
		45-54	-0,051	0,088	0,938
		55 ve üstü	0,062	0,133	0,966
	45-54	25-34	0,350*	0,091	0,001
		35-44	0,051	0,088	0,938
		55 ve üstü	0,113	0,139	0,845
	55 ve üstü	25-34	0,236	0,135	0,304
		35-44	-0,062	0,133	0,966
		45-54	-0,113	0,139	0,845
Önem	25-34	35-44	0,044	0,062	0,890
		45-54	-0,118	0,069	0,317
		55 ve üstü	-0,290*	0,102	0,025
	35-44	25-34	-0,044	0,062	0,890
		45-54	-0,163	0,066	0,070
		55 ve üstü	-0,335*	0,100	0,005
	45-54	25-34	0,118	0,069	0,317
		35-44	0,163	0,066	0,070
		55 ve üstü	-0,171	0,104	0,362
	55 ve üstü	25-34	0,290*	0,102	0,025
		35-44	0,335*	0,100	0,005
		45-52	0,171	0,104	0,362

Tablo 13'te yaşa göre anlamlı fark bilgi düzeyi alt boyutunda 25-34 yaş grubu ile 35-44 ve 45-54 yaş grubu arasında ve ortalama puan 45-54 yaş grubunda daha yüksek ortaya çıkmıştır. Önem alt boyutunda ise anlamlı fark 25-34 ve 35-44 yaş grubu ile 55 yaş ve üstü grupta ve ortalama puan 55 yaş ve üstü meslek mensuplarında daha yüksek olarak belirlenmiştir. Başka bir anlatımla 45-54 yaş grubundaki meslek mensuplarının KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerinin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu ve 55 yaş üstü meslek mensuplarının diğer gruplara göre KÜMİ FRS uygulamasına daha fazla önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 14. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Eğitim Durumu</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	Lise	7	2,690	0,224	2,483	0,061
	Ön lisans	7	3,214	0,458		
	Lisans	280	3,289	0,661		
	Lisansüstü	87	3,388	0,738		
	Toplam	381	3,300	0,676		
Düzenleme	Lise	7	2,642	0,341	1,757	0,155
	Ön lisans	7	2,625	0,695		
	Lisans	280	2,829	0,663		
	Lisansüstü	87	2,978	0,601		
	Toplam	381	2,856	0,647		
Önem	Lise	7	3,044	0,485	1,205	0,308
	Ön lisans	7	3,419	0,407		
	Lisans	280	3,376	0,501		
	Lisansüstü	87	3,418	0,533		
	Toplam	381	3,381	0,508		

Tablo 14’teki bulgular meslek mensuplarının eğitim durumlarına göre KÜMİ FRS bakış açılarının ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır ($p>0,05$). Bu bulgular H7 hipotezinin reddedildiğini göstermektedir. Elde edilen bulgular eğitim durumunun muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye ilişkin bilgi düzeyleri, düzenlemeye ilişkin görüşleri ve verdikleri önem üzerinde etkili olmadığına işaret etmektedir.

Tablo 15. Mesleki Tecrübeye Göre ANOVA Sonuçları

<i>Alt Boyutlar</i>	<i>Mesleki Tecrübe</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>S. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Bilgi Düzeyi	0-9 yıl	184	3,196	0,711	3,118	0,026
	10-19 yıl	113	3,435	0,689		
	20-29 yıl	42	3,353	0,563		
	30 ve üstü	42	3,337	0,509		
	Toplam	381	3,300	0,676		
Düzenleme	0-9 yıl	184	2,781	0,603	2,385	0,069
	10-19 yıl	113	2,970	0,679		
	20-29 yıl	42	2,788	0,573		
	30 ve üstü	42	2,940	0,776		
	Toplam	381	2,856	0,647		
Önem	0-9 yıl	184	3,318	0,504	3,567	0,014
	10-19 yıl	113	3,403	0,503		
	20-29 yıl	42	3,382	0,469		
	30 ve üstü	42	3,595	0,524		
	Toplam	381	3,381	0,508		

Tablo 15'te meslek mensuplarının mesleki tecrübelerine göre KÜMİ FRS bakış açılarının ölçeğin bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0,05$), düzenleme alt boyutunda gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Bu bulgular H8 hipotezinin ölçeğin bilgi düzeyi ve önem alt boyutlarında kabul edildiğini, düzenleme alt boyutunda reddedildiğini göstermektedir. Analiz sonuçları meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik bilgi düzeyi ve önem algılarının mesleki tecrübelerine bağlı olarak değişebileceğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu meslek mensuplarının KÜMİ FRS'yi anlama ve değerlendirme süreçlerinin mesleki tecrübe ile birlikte geliştiğine işaret etmektedir. KÜMİ FRS bakış açısı ile mesleki tecrübe değişkeni arasındaki istatistiksel farklılığın detaylarını saptamak için yapılan TUKEY HSD testi sonucu elde edilen bulgular Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16. TUKEY HSD Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	(I) Mesleki Tecrübe	(J) Mesleki Tecrübe Grubu	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Bilgi Düzeyi	0-9 yıl	10-19 yıl	-0,238*	0,080	0,016
		20-29 yıl	-0,156	0,114	0,522
		30 ve üstü	-0,140	0,114	0,610
	10-19 yıl	0-9 yıl	0,238*	0,080	0,016
		20-29 yıl	0,081	0,121	0,906
		30 ve üstü	0,097	0,121	0,851
	20-29 yıl	0-9 yıl	0,156	0,114	0,522
		10-19 yıl	-0,081	0,121	0,906
		30 ve üstü	0,015	0,146	1,000
	30 ve üstü	0-9 yıl	0,140	0,114	0,610
		10-19 yıl	-0,097	0,121	0,851
		20-29 yıl	-0,015	0,146	1,000
Önem	0-9 yıl	10-19 yıl	-0,084	0,060	0,492
		20-29 yıl	-0,064	0,086	0,878
		30 ve üstü	-0,276*	0,086	0,008
	10-19 yıl	0-9 yıl	0,084	0,060	0,492
		20-29 yıl	0,020	0,090	0,996
		30 ve üstü	-0,192	0,090	0,151
	20-29 yıl	0-9 yıl	0,064	0,086	0,878
		10-19 yıl	-0,020	0,090	0,996
		30 ve üstü	-0,212	0,109	0,214
	30 ve üstü	0-9 yıl	0,276*	0,086	0,008
		10-19 yıl	0,192	0,090	0,151
		20-29 yıl	0,212	0,109	0,214

Tablo 16'daki analiz sonuçları anlamlı farkın bilgi düzeyi alt boyutunda 0-9 yıl ile 10-19 yıl arası mesleki tecrübeye sahip kişiler arasında ve ortalama puanın 10-19 yıl arası mesleki

tecrübeye sahip kişilerde daha yüksek düzeyde olduğunu, önem alt boyutunda ise anlamlı farkın 0-9 yıl ile 30 yıl ve üstü mesleki tecrübeye sahip kişiler arasında olduğunu ve 30 yıl ve üstü mesleki tecrübeye sahip kişilerin ortalama puanının daha yüksek çıktığını ortaya koymaktadır.

4. SONUÇ

Küçük ve mikro ölçekli işletmeler Türkiye ekonomisi içinde çok önemli bir paya sahiptir. Özellikleri itibariyle sahibinin ve yöneticisinin genellikle aynı kişi olduğu, merkeziyetçi bir yönetim anlayışı olan, diğer işletmelere kıyasla daha kısıtlı insan ve sermaye gücüne sahip küçük ve mikro işletmelerin piyasada varlıklarını devam ettirebilmeleri kolay değildir. Kurumsal yönetim eksikliği, özkaynak yetersizliği ve finansmana erişim gibi temel konularda zaman zaman ciddi zorluklar yaşayan bu işletmeler bankalardan kredi almak, hibe desteğine başvurmak, bütçeleme yapmak ve doğru yönetsel kararlar almak gibi çeşitli amaçlar için finansal raporlar düzenlerler. Bu kapsamda küçük ve mikro işletmeler tarafından hazırlanan finansal raporların belirli standartlarda ve bilgi kalitesi yüksek nitelikte olması hem söz konusu işletmeler hem de ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bağımsız denetime tabi olan büyük ölçekli işletmelerin uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartlarını uygulamaya geçişi ile birlikte çeşitli ülkelerde küçük ve mikro işletmelerin finansal raporlama yükümlülüklerini basitleştirmeye ve standart hale getirmeye yönelik çabalar ortaya çıkmıştır. Türkiye’de bu doğrultuda bağımsız denetime tabi olmayan ve ihtiyari olarak TFRS ve BOBİ FRS uygulamayan küçük ve mikro işletmelerin finansal tablolarının hem gerçeğe ve ihtiyaca uygun hem de karşılaştırılabilir bilgi sunmasını sağlamak amacıyla ilk olarak 2019 yılında KGK tarafından KÜMİ FRS taslak metin, 2022 yılı sonunda ise nihai metin şeklinde yayımlanmış ve 01.01.2023 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

KÜMİ FRS, küçük ve mikro işletmeler tarafından uygulanacak yeni sayılabilecek bir yasal düzenleme olması sebebiyle araştırılmaya değer bir konu olarak görülmüş ve KÜMİ FRS hükümlerinin esas uygulayıcısı olan meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye yönelik bakış açıları bu çalışma kapsamında tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS ile ilgili bilgi düzeyleri, yapılan düzenlemelere ve standardın önemine yönelik algıları orta seviyededir. Bunun yanı sıra KÜMİ FRS ölçeğinin bilgi düzeyi, düzenleme ve önem alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları meslek mensuplarının KÜMİ FRS

uygulamasının önemine dair olumlu görüşlerinin KÜMİ FRS hakkındaki bilgi düzeylerine ve uygulamaya yönelik yapılan düzenlemeleri yeterli bulmalarına kıyasla daha yüksek olduğunu göstermiştir. Meslek mensuplarına göre KÜMİ FRS; finansal tabloların kalite düzeyini artırmak, bağımsız denetimi kolaylaştırmak, küçük ve mikro işletmelerin kurumsallaşmasına katkı sağlamak ve muhasebe mesleğinin önemini artırmak açısından önemlidir.

Muhasebe meslek mensupları KÜMİ FRS'nin önemli olduğunu kısmen kabul etmekle birlikte kültürel, ekonomik ve çevresel faktörler sebebiyle KÜMİ FRS'nin uygulamaya geçemeyeceğini, uygulanması durumunda ise kendi sorumluluklarının ve iş yüklerinin artacağını ileri sürmüşlerdir. Ayrıca KÜMİ FRS'nin özellikleri arasında dilinin sade ve anlaşılabilir olması sayılmasına rağmen meslek mensupları KÜMİ FRS hükümlerini sade ve anlaşılabilir bulmamaktadır. Bu kapsamda meslek mensuplarının KÜMİ FRS ile ilgili teorik ve pratik açıdan bilgi eksikleri vardır ve kurumsal sürekli bir eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Aslında KGK ve TÜRMOB tarafından KÜMİ FRS'ye yönelik gerekli düzenlemelerin ve açıklamaların yapıldığı, çeşitli bilgilendirme toplantılarının organize edildiği ve böylece meslek mensuplarının konu ile ilgili bilgi eksikliklerinin giderilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Ancak KÜMİ FRS'nin yeni bir uygulama olması sebebiyle yapılan çalışmalar meslek mensupları tarafından yeterli görülmemektedir. Zamanla KÜMİ FRS ile ilgili KGK ve TÜRMOB gibi yetkili kurumların basılı yayın ve materyallerinin sayısının artması ve bilgilendirme faaliyetlerinin ihtiyaçları karşılayacak seviyeye gelmesi beklenmektedir.

Çalışma kapsamında dikkat çeken bir başka önemli husus meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik yapılan akademik çalışmaları da yeterli düzeyde bulmamasıdır. Bunun yanı sıra meslek mensuplarının çoğunluğu KÜMİ FRS eğitiminin lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. KÜMİ FRS ile ilgili hem akademik çalışmaların nicelik ve nitelik olarak artması hem de üniversitelerde lisans düzeyinde müfredata ders olarak eklenmesi KÜMİ FRS hükümlerinin anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliği açısından faydalı olacaktır.

Yapılan bu çalışmanın sonuçları, literatürdeki Karabulut ve Tektüfekçi (2023) tarafından İzmir'de, Demir vd. (2022) tarafından Elâzığ'da ve Kadooğlu Aydın (2020) tarafından Şanlıurfa'da faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına yönelik yapılan çalışmaların sonuçları ile benzerdir. Akademik çalışma yapılan illerde görev yapan muhasebe meslek

mensupları KÜMİ FRS hakkında yüksek bir bilgi, algı ve farkındalık düzeyine henüz sahip değildir. Benzer çalışmaların farklı illerde görev yapan muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilmesi Türkiye genelindeki meslek mensuplarının KÜMİ FRS'ye yönelik bakış açılarını daha doğru değerlendirmeye imkân sağlayabilir. Böylece meslek mensupları tarafından KÜMİ FRS daha kolay uygulanabilir hale getirilebilir. KÜMİ FRS'nin uygulama zorunluluğu ilk aşamada sınırlı olduğu için KÜMİ FRS hükümlerine uygun finansal tablolar hazırlayan işletme sayısı da azdır. KÜMİ FRS'nin daha kolay uygulanabilir hale gelmesi ile piyasada daha çok sayıda küçük ve mikro işletme KÜMİ FRS'yi ihtiyari (gönüllülük esasına dayalı) olarak tercih edebilir. Sonuç olarak küçük ve mikro işletmelerin uluslararası standartlara uygun finansal raporlama yapmaları hem kendileri hem de ülke ekonomileri açısından büyük bir kazançtır.

KAYNAKLAR

- Alpar, Reha. (2011). Uygulamalı çok değişkenli istatistiksel yöntemler. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ayar, Hüseyin. C. - Fowzi, Hasiba. (2021). “Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) Taslağı ile Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS)’nin karşılaştırılması”. Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi, 4(2), 115-123.
- Aytaç, Alp. - Gençoglu, Ümit. G. (2020). “Maddi duran varlıklar ve amortismanlar açısından TFRS, BOBİ FRS, KÜMİ FRS taslağı ve MSUGT’deki uygulamaların karşılaştırılması”. Business and Economics Research journal, 11(3), 753-767.
- Bohusova, Hana. (2007). “The possible ways to IFRS (International Financial Reporting Standards) for microentities development (an investigation of its usefulness)”. MIBES, 52-62.
- Bozdemir, Enver. (2024). “BOBİ FRS ve KÜMİ FRS’lerin Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarıyla karşılaştırılmasının sistematik analizi”. Mali Çözüm Dergisi, 34(183), 653-683.
- Bozkurt, Birgül Y. (2021), “Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) taslağı ile ilgili muhasebe-finance eğitimcilerine yönelik bir araştırma”. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 35(3), 749-778.
- Cavlak, Hakan. – Ataman, Başak. (2023). “Türkiye’deki finansal raporlama standartlarının son parçası KÜMİ FRS (Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı): Genel değerlendirme ve BOBİ FRS, TFRS ile karşılaştırma”. Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(1), 225-260.

- Cevahir, Egemen. (2020). SPSS ile Nicel Veri Analizi Rehberi. İstanbul: Kibele Yayınları.
- Çemrek, Nermin. (2023). “Devlet teşviklerinin TMS 20, KÜMİ FRS ve MSUGT açısından değerlendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi”. Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi, 24(53), 107-125.
- Demir, Özcan.- Narlıkaya, Zülküf.- Gül, Meltem. (2022). “Muhasebe meslek mensuplarının KÜMİ FRS’ye ilişkin algı düzeylerinin incelenmesi: Elâzığ ili örneği”. Bingöl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(2), 229-255.
- Etik Araştırma Şirketi (2023). Bilgi Merkezi. Erişim Adresi: <https://etikarastirma.com/tr/icerik/bilgi-merkezi/10> Erişim Tarihi: 08.11.2023.
- Gökçen, Gürbüz. - Öztürk, Erkan. - Güleç, Ömer F. (2019). “KÜMİ FRS seti taslağı, BOBİ FRS seti ve tam set TMS/TFRS’nin temel konular açısından karşılaştırılması”. Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(3), 413-430.
- Haberal, Zehra. (2021). “Büyük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS), “Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) taslak metni ile Vergi Usul Kanunu’nun değerlendirme hükümlerinin karşılaştırılması”. Muhasebe ve Denetime Bakış, 20(62), 329-344.
- Kadooğlu Aydın, Gülden. (2020). “Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS): Şanlıurfa ilinde meslek mensuplarınca değerlendirilmesi”. Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 4(2), 147-166.
- Karabulut, Mehtap. - Tektüfekçi, Fatma. (2023). “Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) taslağı ile KÜMİ FRS (2022 Sürümü) incelemesi: KÜMİ FRS taslağı üzerine İzmir ili muhasebe meslek mensubunun algı ve farkındalık düzeyini belirlemeye yönelik bir araştırma.” İda Academia Muhasebe ve Maliye Dergisi, 6(1), 43-66.
- Kaya, Yusuf. - Utku, Mehmet. (2021). “Stoklara ilişkin hükümlerin KÜMİ FRS kapsamında incelenmesi ve Türkiye’deki mevcut uygulama ve standartların karşılaştırılması”. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (91), 1-16.
- Kıymetli Şen, İlker. - Özbirecikli, Mehmet. (2020). “KÜMİ FRS’nin iş dünyasına sağlayabileceği yararlar: BOBİ FRS, TMS/TFRS ve mevcut muhasebe sistemi ile mukayeseli bir inceleme.” Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, (22), 1-19.
- Martyniuk, Olga. - Szramowski, Dawid. (2017). “Financial reporting for micro-entities - A Case of selected eastern european countries”. Sprawozdawczość i rewizja finansowa: wyzwania i szanse nauki i dydaktyki, 143-156.
- Neag, Ramona. (2011). Differential financial reporting for micro-entities: Advantages and limits. Usvaepa, 11(2), 181-187.

- Özçelik, Hakan. - Yağmurlu, Nurcan. (2024). “Hasılatın KÜMİ FRS kapsamında muhasebeleştirilmesi ve TFRS, BOBİ FRS, MSUGT ve VUK hükümleriyle karşılaştırılması”. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (103), 1-20.
- Parlak, Neşegül. (2021). “Küçük ve Mikro İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (KÜMİ FRS) taslağı çerçevesinde hasılatın muhasebeleştirilmesi ve diğer finansal raporlama standartları ile karşılaştırılması”. Muhasebe Enstitüsü Dergisi, (65), 75-89.
- Sačer, Ivana. M.- Dečman, Nikolina. - Sever, Ivana (2015). “The influence of accounting regulation simplification on the financial reporting of micro entities the case of Croatia”. Economic Research-Ekonomska Istraživanja, 28(1), 593-607.
- TÜRMÖB (2024). Meslek mensubu dağılım tablosu (SM-SMMM). <https://www.turmob.org.tr/istatistikler/c8172e63-2bef-4919-a863-86e403bdfd0a/meslek-mensubu-dagilim-tablosu--sm-smmm-z> (Erişim Tarihi: 22.04.2024).
- Tabachnick, B. G. - Fidell, L. S. (2019). Using Multivariate statistics. United States: Pearson Education.
- Tunçez, H. Arif. (2020). “Differences between BOBİ FRS and KÜMİ FRS draft”. Iksad Journal, 6(24), 448-460.
- Tutkavul, Kadir. (2020). “TMS, BOBİ FRS, KÜMİ FRS ve VUK perspektifinden dönüştürme maliyetleri: Üretim maliyetlerine ve vergilendirmeye etkisi”. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (40), 347-365.
- Yazarkan, Hakan. (2022). “Stoklara ilişkin işlemlerin BOBİ FRS ve KÜMİ FRS açısından değerlendirilmesi”. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 12(3), 2149-2170.
- Yücel, Serkan. (2023). Examination of the valuation provisions of intangible assets within the framework of International Valuation Standards and Turkish Financial Reporting Standards. PressAcademia Procedia, (16), 58-64.